

ZAKON

O DRŽAVNOJ REVIZORSKOJ INSTITUCIJI

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 028/04 od 29.04.2004, 027/06 od 27.04.2006, 078/06 od 22.12.2006, Službeni list Crne Gore", br. 017/07 od 31.12.2007, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 031/14 od 24.07.2014, 070/17 od 27.10.2017)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom osniva se Državna revizorska institucija (u daljem tekstu: Institucija) i utvrđuju njena prava, obaveze i način rada.

Položaj

Član 2

Institucija je samostalan i vrhovni organ državne revizije.

Niko ne smije da utiče na člana Senata Institucije u vršenju poslova utvrđenih ovim zakonom.

Sjedište

Član 3

Institucija je pravno lice, sa sjedištem u Podgorici.

Institucija ima pečat koji sadrži grb Crne Gore i tekst: "Crna Gora - Državna revizorska institucija - Podgorica".

II POSLOVI I ZADACI INSTITUCIJE

Subjekti revizije

Član 4

Subjekti revizije su organi i organizacije koje upravljaju budžetom ili imovinom države i jedinica lokalne samouprave, fondovi i druga pravna lica kojima je država osnivač ili ima većinsko vlasništvo u akcijama ili udjelima (u daljem tekstu: subjekti revizije).

Institucija vrši i reviziju subjekata koji izvršavaju dio budžeta, upravljaju državnom imovinom, primaju dotacije ili od države dobijaju bespovratna davanja ili garancije, odnosno posluju sa subjektom revizije, ili primaju sredstva EU i drugih međunarodnih organizacija ili institucija za finansiranje javnih potreba.

Zadatak Institucije

Član 5

Institucija kroz postupke revizije:

- 1) vrši ispitivanje dokumenata, transakcija, sistema unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije, računovodstvenih i finansijskih postupaka i drugih evidencija subjekata revizije u cilju utvrđivanja da li su finansijski izvještaji istiniti, objektivni i sastavljeni u skladu sa prihvaćenim računovodstvenim standardima;
- 2) vrši utvrđivanje pravilnosti finansijskih i drugih radnji subjekata revizije u cilju vrednovanja usklađenosti sa važećim zakonima i drugim propisima;
- 3) utvrđuje uspješnost ostvarenja ciljeva poslovanja ili ciljeva pojedinih finansijskih transakcija, programa, projekata, korišćenja ljudskih, finansijskih i drugih resursa subjekata revizije kao i efekte ostvarenih ciljeva i rezultata u odnosu na planirane.

Revizija se obavlja na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizorskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija i kodeksom profesionalne etike.

Član 6

Revizija se vrši radi obezbjeđivanja bitnih informacija o upravljanju budžetom, imovinom i ekonomskim poslovima, zakonitog postupanja od strane subjekta revizije, unapređivanja njegove sposobnosti za uspješno ostvarivanje zadataka i prevencije pogrešnog postupanja.

Institucija, prilikom donošenja budžeta Crne Gore i završnog računa budžeta Crne Gore, daje Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština) pregled svojih saznanja o budžetu i stanju imovine, ukazuje na uzroke i posljedice bitnih nedostataka i nepravilnosti i predlaže mjere za njihovo otklanjanje.

Institucija, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom i drugim propisima, pruža i stručnu pomoć Skupštini, Vladi Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) i drugim državnim organima u donošenju odluka.

Predmet revizije

Član 7

Institucija, u smislu člana 5 ovog zakona, vrši reviziju akata i radnji subjekta revizije koji proizvode ili mogu proizvesti finansijske efekte na:

- 1) prihode i rashode;
- 2) imovinu države;
- 3) zaduživanje, davanje garancija i super garancija;
- 4) racionalnu upotrebu sredstava koja su subjektima revizije dodijeljena na korišćenje.

Revizija subjekata izvan državne uprave

Član 8

Prilikom odobravanja kredita iz budžetskih sredstava ili davanja garancija ili drugih obezbjeđenja od strane države Institucija može ispitivati da li su preduzete odgovarajuće mjere da se izbjegnu štetne posljedice za državu.

Kod pravnih lica koja koriste sredstva iz stava 1 ovog člana vrši se revizija poslovanja, u skladu sa zakonom.

Obim, vrijeme i način vršenja revizije

Član 9

Institucija samostalno odlučuje o subjektima revizije, predmetu, obimu i vrsti revizije, vremenu i načinu vršenja revizije, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Institucija obavezno jednom godišnje vrši reviziju završnog računa budžeta Crne Gore.

Godišnji plan revizije donosi se do kraja tekuće godine za narednu godinu.

Postupak revizije Institucija započinje obavještanjem subjekta revizije o predmetu, obimu, vrsti i vremenu revizije. Izuzetno, Institucija može da započne reviziju i bez prethodne najave.

O završetku revizije Institucija obavještava subjekta revizije.

Stavljanje na uvid dokumentacije i pružanje informacija

Član 10

Subjekat revizije je dužan da, na zahtjev Institucije, sva dokumenta, finansijske iskaze, izvještaje, finansijske evidencije, nalaze interne kontrole i druge evidencije (u daljem tekstu: dokumentacija) učini dostupnom Instituciji ili da na uvid ovlašćenom licu koje vrši reviziju, bez odlaganja.

Subjekat revizije je dužan Instituciji ili ovlašćenom licu dati na uvid dokumenta ili obavještenja povjerljivog karaktera ili dokumenta koja predstavljaju poslovnu i drugu tajnu u skladu sa zakonom.

Povjerljivost podataka

Član 11

Podaci i saznanja do kojih se dođe u postupku vršenja revizije imaju povjerljiv karakter, ukoliko zakonom nije drukčije određeno.

Sa podacima koji predstavljaju poslovnu i drugu tajnu postupa se u skladu sa zakonom.

Izvještaj o reviziji

Član 12

Institucija iskazuje rezultat revizije u izvještaju o reviziji.

Izvještaj o reviziji sadrži utvrđeno činjenično stanje, mišljenje i preporuke za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.

Primaoci izvještaja o reviziji

Član 13

Izvještaj o reviziji dostavlja se subjektu revizije i, po potrebi, drugim organima kada Institucija ocijeni to neophodnim.

Ukoliko izvještaj o reviziji iz stava 1 ovoga člana sadrži nalaze koji su od posebne važnosti ili imaju značajan finansijski efekat dostavlja se i ministarstvu nadležnom za poslove finansija.

Član 14

Izvještaj o reviziji predstavlja dokumentacionu osnovu za izradu godišnjeg i posebnog izvještaja i davanja stručnih mišljenja i preporuka u skladu sa ovim zakonom.

Izjašnjavanje subjekta revizije

Član 15

Subjekt revizije ima pravo da se izjasni o izvještaju o reviziji, u roku koji odredi Institucija.

Institucija izvještava Skupštinu i Vladu, po pravilu, kada se o rezultatu revizije izjasni subjekt revizije.

Institucija može o rezultatu revizije, o kojem se još nije izjasnio subjekt revizije, izvijestiti Skupštinu ili Vladu, ako se radi o hitnim slučajevima čije bi kasnije dostavljanje prouzrokovalo štetu ili ako je došlo do njihovog prijevremenog objelodanjivanja u javnosti ili ako se subjekt revizije nije izjasnio u određenom roku.

Subjekt revizije dužan je da podnese izvještaj o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji, u roku koji odredi Institucija.

Pod štetom, u smislu stava 3 ovog člana, smatra se umanjeње državne imovine ili sprječavanje njenog povećanja.

Političke odluke

Član 16

Ukoliko se revizija dotiče političke odluke, Institucija je obavezna da se uzdrži od ocjene ovakve odluke i da se ograniči na informisanje i savjetovanje primaoca izvještaja o bitnim činjenicama i mogućim štetnim posljedicama.

Prava trećih lica

Član 17

Institucija će utvrditi način revizije tako da prava trećih lica, na koja se odnose radnje u postupku revizije, budu zaštićena.

Lica iz stava 1 ovog člana su fizička ili pravna lica koja nijesu subjekti revizije u smislu ovog zakona, ali posluju sa subjektom revizije.

Institucija je dužna da licima iz stava 2 ovog člana omogući da se izjasne o rezultatu revizije, ako izvještaj o reviziji sadrži ili može dati povoda za štetne ocjene i biti korišćen u postupku javnog izvještavanja.

Izvještavanje Skupštine i Vlade

Član 18

Institucija izvještava Skupštinu i Vladu:

- 1) podnošenjem godišnjeg izvještaja;
- 2) podnošenjem posebnih izvještaja;
- 3) savjetovanjem na osnovu saznanja dobijenih putem revizije.

Godišnji izvještaj

Član 19

Godišnji izvještaj sadrži naročito:

- 1) ocjenu da li iznosi dati u završnom računu budžeta odgovaraju iznosima navedenim u evidenciji i da li su kontrolisani prihodi, rashodi i imovina pravilno dokumentovani u skladu sa propisima i opštim standardima;
- 2) ocjenu u kojim bitnim slučajevima nijesu ispoštovani propisi i pravila o budžetu i ekonomskim poslovima države;
- 3) bitne primjedbe na uočene nedostatke kod subjekta revizije;
- 4) mjere koje se preporučuju.

U godišnjem izvještaju mogu se iznositi i zaključci o prethodnim i predlozi o budućim budžetskim godinama.

Godišnji izvještaj dostavlja se Skupštini i Vladi do kraja oktobra.

O okolnostima povjerljivog karaktera koje su prouzrokovale ili mogu prouzrokovati finansijsku ili drugu štetu većeg obima obavještava se predsjednik Crne Gore, predsjednik Skupštine i predsjednik Vlade.

Posebni izvještaji

Član 20

Posebним izvještajima Institucija obavještava Skupštinu i Vladu o naročito značajnim i važnim pitanjima.

Savjetovanje

Član 21

Institucija može, na osnovu saznanja pribavljenih revizijom, savjetovati Skupštinu i Vladu o pojedinačnim finansijski značajnim mjerama i važnim projektima.

Institucija može, u slučaju da je došla do saznanja da postojeći zakoni proizvode ili mogu proizvesti negativne posljedice ili ne dovode do planiranih rezultata, dati preporuku za njihove izmjene.

Zahtjev za naknadu štete

Član 22

Institucija je dužna da, bez odlaganja, obavijesti subjekta revizije kada smatra da postoji osnov za pokretanje postupka za naknadu štete.

Ukoliko je radnjom subjekta revizije nanesena šteta državnoj imovini, Institucija, bez odlaganja, obavještava državnog tužioca.

U slučaju odustanka od zahtjeva za naknadu štete državni tužilac obavještava Instituciju.

Institucija obavještava Skupštinu i Vladu o razlozima za nepokretanje postupka za naknadu štete.

Podnošenje krivične prijave

Član 23

Institucija je dužna da, bez odlaganja, podnese krivičnu prijavu, ako u postupku revizije utvrdi da postoje osnovi sumnje da je učinjeno krivično djelo.

Postupanje po zahtjevu

Član 24

Institucija samostalno odlučuje o zahtjevima za dostavljanje informacija ili stavljanje akata na uvid, u skladu sa zakonom.

Obavještavanje Institucije

Član 25

Subjekat revizije, bez odlaganja, obavještava Instituciju o:

- 1) predlogu zakona, drugih propisa, opštih akata, pravilnika, naredaba i uputstava, donešenih na osnovu zakona, koji se odnose na upravljanje i korišćenje budžetskih sredstava ili koji mogu imati posljedice na prihode i rashode državnog ili opštinskog budžeta;
- 2) osnivanju, odnosno bitnoj promjeni oblika organizovanja ili prestanku sa radom subjekta revizije;

3) zaključenju ugovora o korišćenju budžetskih sredstava i državne imovine između subjekta revizije i pravnog ili fizičkog lica na iznos preko 15.000 EURA.

Razmatranje godišnjeg izvještaja

Član 26

U postupku donošenja završnog računa budžeta Crne Gore, Institucija izvještava Skupštinu o reviziji završnog računa.

Na osnovu bitnih činjenica i okolnosti na koje je ukazano u godišnjem izvještaju Institucije Skupština odlučuje o predloženim mjerama i roku za njihovo sprovođenje.

Skupština može zahtijevati od Institucije dodatno pojašnjenje pojedinih činjenica i okolnosti.

Član 27

Sastavni dio dokumentacije u postupku donošenja zakona, drugih propisa i opštih akata koji se odnose na upravljanje i korišćenje budžetskih sredstava i državne imovine su i saznanja iz postojećih izvještaja Institucije.

Godišnji finansijski izvještaj

Član 28

Skupština može, posebnim aktom, reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Institucije povjeriti odgovarajućoj stručnoj organizaciji.

Senat Institucije, ukoliko Skupština ne povjeri reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Institucije odgovarajućoj stručnoj organizaciji, može izvršiti izbor ovlašćenog revizora ili društva za reviziju.

III ORGANIZACIJA I ORGANI VRHOVNE INSTITUCIJE

Organizacija

Član 29

Institucija se organizuje u sektore.

U okviru sektora organizuju se odjeljenja.

Za obavljane administrativno-stručnih poslova obrazuje se posebna služba.

Organi Institucije

Član 30

Institucija ima Senat i kolegijume.

Senat

Član 31

Senat ima pet članova.

Član Senata je rukovodilac sektora.

Uslovi za imenovanje člana Senata

Član 32

Za člana Senata može biti imenovan crnogorski državljanin, diplomirani pravnik ili diplomirani ekonomista, koji pored opštih uslova utvrđenih zakonom ispunjava jedan od sljedećih uslova:

- 1) položen pravosudni ispit ili ispit za državnog revizora i najmanje 10 godina radnog iskustva u struci ili najmanje 10 godina radnog iskustva u obavljanju odgovornih pravnih poslova u državnoj službi;
- 2) položen ispit za državnog revizora i najmanje 10 godina radnog iskustva ili najmanje 10 godina radnog iskustva u obavljanju odgovornih poslova u javnim finansijama.

Najmanje dva člana Senata moraju biti diplomirani pravnici.

Imenovanje članova Senata i predsjednika

Član 33

Članove Senata imenuje i razrješava Skupština, na predlog nadležnog radnog tijela za poslove finansija.

Iz reda članova Senata Skupština imenuje predsjednika na period od devet godina i isto lice ne može biti ponovo imenovano za predsjednika Senata.

Stalnost funkcije

Član 34

Funkcija člana Senata je stalna.

Članu Senata prestaje funkcija ako to sam zatraži, kad ispuni uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju i ako je osuđen na безусловnu kaznu zatvora.

Član Senata se razrješava dužnosti ako je osuđen za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije, ako nestručno ili nesavjesno obavlja funkciju ili ako trajno izgubi sposobnost za vršenje funkcije.

O nastupanju okolnosti iz st. 2 i 3 ovog člana Senat obavještava Skupštinu.

Nespojivost funkcije

Član 35

Član Senata ne može vršiti poslaničku i drugu javnu funkciju, niti profesionalno obavljati drugu djelatnost.

Član 36

Član Senata ne može biti član političke stranke.

Odlučivanje u Senatu

Član 37

Senat odlučuje većinom glasova ukupnog broja članova.

Nadležnost Senata

Član 38

Senat:

- 1) donosi godišnji izvještaj i posebne izvještaje;
- 2) donosi godišnji plan revizije;
- 3) donosi odluku, ukoliko nije donesena u skladu sa članom 44 stav 3 ovog zakona;
- 4) donosi uputstvo o metodologiji rada (standardi revizije);
- 5) preispituje, na predlog kolegijuma, ranije donesene svoje odluke i odluke kolegijuma;
- 6) donosi poslovnik Institucije;
- 6a) donosi program i pravilnik za polaganje ispita za državnog revizora;
- 7) donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji;
- 8) utvrđuje godišnji finansijski izvještaj Institucije;
- 9) vrši i druge poslove utvrđene ovim zakonom i opštim aktima Institucije.

Poslovnikom iz stava 1 tačka 6) ovog člana bliže se uređuje način rada, vršenje poslova i odlučivanje.

Akti iz stava 1 tač. 4, 6 i 6a ovog člana objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Predsjednik Senata

Član 39

Predsjednik Senata predsjedava Senatom, predstavlja i zastupa Instituciju.

U slučaju odsutnosti ili spriječenosti predsjednika zamjenjuje najstariji član Senata.

Raspored poslova

Član 40

Raspored poslova u Instituciji vrši predsjednik u dogovoru sa članovima Senata.

Zabrana članstva u organima upravljanja i izuzeće

Član 41

Član Senata ne može biti član organa upravljanja privrednog društva ili drugog pravnog lica.

Član Senata ne može učestvovati u radu i odlučivanju i vršiti poslove utvrđene ovim zakonom kada su on ili članovi njegove porodice neposredno učestvovali u donošenju odluke u toj stvari.

Ako postoje razlozi koji dovode ili mogu dovesti u pitanje objektivnost ili nepristrasnost člana Senata odluku o izuzeću donosi Senat.

Član Senata dužan je da o činjenicama iz st. 2 i 3 ovog člana obavijesti predsjednika Senata.

Obaveza čuvanja tajne

Član 42

Članovi Senata i zaposleni u Instituciji dužni su da čuvaju poslovnu i drugu tajnu, bez obzira na način na koji su je saznali.

Sekretar Institucije

Član 43

Institucija ima sekretara koji rukovodi službom za administrativno-stručne poslove.

Sekretara imenuje i razrješava Senat, na osnovu javnog oglašavanja, na period od pet godina, sa mogućnošću ponovnog izbora.

Za sekretara može biti imenovano lice koje je diplomirani pravnik ili diplomirani ekonomista, ima položen stručni ispit za rad u državnim organima i najmanje pet godina radnog iskustva.

Sekretar za svoj rad odgovara Senatu.

Kolegijum

Član 44

Kolegijum rukovodi i prati određenu reviziju i odgovoran je za rezultat te revizije.

Kolegijum se sastoji od dva člana Senata, od kojih je jedan rukovodilac sektora koji je vršio reviziju.

Ukoliko kolegijum ne donese odluku, donosi je Senat.

Državni revizor

Član 45

Poslove revizije obavlja državni revizor (u daljem tekstu: revizor).

Revizor zasniva radni odnos na osnovu javnog oglašavanja.

Za revizora može biti izabrano lice koje, pored opštih uslova utvrđenih zakonom, ispunjava i sljedeće uslove: ima visoku stručnu spremu, najmanje pet godina radnog iskustva u struci i položen ispit za državnog revizora.

Odredbe člana 41 ovog zakona koje se odnose na člana Senata shodno se primjenjuju i na revizora, a odluku o izuzeću iz postupka revizije donosi kolegijum.

Član 45a

Državni revizor raspoređuje se u platni razred 4 i ima pravo na zaradu po koeficijentu utvrđenom za taj platni razred shodno zakonu kojim su uređene zarade državnih službenika i namještenika.

Senat utvrđuje uslove, način ostvarivanja i visinu revizorskog dodatka na zaradu zaposlenih u Instituciji, u skladu sa zakonom.

Angažovanje eksternog stručnjaka

Član 46

Institucija u postupku revizije može angažovati i eksternog stručnjaka, ukoliko revizija iziskuje posebno specijalističko znanje.

Lice iz stava 1 ovog člana obavezno je da čuva poslovnu i drugu tajnu.

Službenici i namještenici

Član 47

Administrativno-stručne i druge poslove u Instituciji obavljaju državni službenici i namještenici.

Član 48

Bliži uslovi za zasnivanje radnog odnosa propisuju se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

O zasnivanju radnog odnosa, pravima, obavezama i odgovornosti zaposlenih u Instituciji odlučuje Senat, u skladu sa zakonom.

Prava, dužnosti i disciplinska odgovornost zaposlenih

Član 49

Na prava, dužnosti i disciplinsku odgovornost zaposlenih shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje položaj državnih službenika i namještenika.

IV OBAVJEŠTAVANJE JAVNOSTI

Član 50

Institucija je obavezna da godišnji izvještaj učini dostupnim javnosti.

Poslovníkom Institucije bliže se uređuje način obavještanja javnosti.

V FINANSIRANJE

Član 51

Sredstva za rad Institucije obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Nacrt budžeta Institucije predlaže Senat i dostavlja ga nadležnom radnom tijelu Skupštine za poslove finansija.

Nacrt budžeta Institucije utvrđuje nadležno radno tijelo Skupštine za poslove finansija i dostavlja ga Vladi.

Vlada, ukoliko u predlogu godišnjeg zakona o budžetu izvrši izmjene iz nacrta budžeta Institucije iz stava 3 ovog člana, dostavlja Skupštini pisano obrazloženje.

VI KAZNENE ODREDBE

Član 52

Novčanom kaznom od 1.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - subjekat revizije koji Instituciji ili ovlašćenom licu ne učini dostupnom dokumentaciju ili ne da tražena obavještenja, informacije i razjašnjenja ili da netačne podatke (član 10).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50 eura do 1.000 eura.

Član 53

Novčanom kaznom od 1.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - subjekat revizije koji Instituciju ne obavijesti o činjenicama iz člana 25 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50 eura do 1.000 eura.

Član 54

Novčanom kaznom od 1.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj revizor koji prije završetka postupka revizije objavi podatke koji imaju povjerljiv karakter (član 11).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50 eura do 1.000 eura.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 55

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, "Sl. list CG", br. 31/14)

Član 56

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, "Sl. list CG", br. 31/14)

Član 57

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, "Sl. list CG", br. 31/14)

Član 58

Predsjednik Senata ima pravo na zaradu u iznosu koji je određen za predsjednika Ustavnog suda, a član Senata kao sudija Ustavnog suda kao i druga prava koja, po funkciji, pripadaju nosiocima ustavno-sudske funkcije.

Član 59

Danom podnošenja prvog godišnjeg izvještaja Institucije prestaje da važi odredba člana 51 stav 2 tačka 1) Zakona o budžetu ("Službeni list RCG", br. 40/01).

Član 60

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".